

Pienin askelin kohti työelämää

Euroopan sosiaalirahaston toimintalinja 5 on rahoittanut hankkeita, joiden tavoitteena on edistää osallisuutta sekä työ- ja toimintakykyä. Hankkeisiin osallistujat ovat vaikeassa työmarkkina-asemassa olevia. Hankkeissa on kehitetty erilaisia sosiaalisia innovaatioita. Yksi innovaatio on Työterveyslaitoksen Solmu -koordinaatiohankkeessa kehitetty Kykyviisari-kysely, joka on työ- ja toimintakyvyn itsearviointimenetelmä. Kykyviisarissa on kysymys, missä vastaaja pyydetään arvioimaan suhdettaan työelämään janalla. Janan asteikko on kymmenportainen, jossa 0 tarkoittaa, että vastaaja ei koe työelämän olevan hänelle ajankohtainen ja 10 taas sitä, että hänellä on hyvät edellytykset toimia työelämässä. Työelämään osallistumisessa raja-arvona on 6, joka tarkoittaa, että vastaaja on töissä, mutta hän tarvitsee tukea siellä pysyäkseen (Kuva 1).

(B5) Millaiseksi koet suhteesi työelämään tällä hetkellä? Valitse tilannettasi parhaiten kuvaava numero.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
0 = Työelämä tai työllistyminen ei ole minulle ajankohtaista.	1-3 = Minulla ei ole työtä. Minulla on vähäiset edellytykset siirtyä työelämään. Tarvitsen tukea työllistymiseen.	4-5 = Minulla ei ole työtä. Minulla on kuitenkin edellytyksiä siirtyä työelämään. Saatan tarvita tukea työllistymiseen.	6-8 = Minulla on työtä. Minulla on edellytyksiä osallistua työelämään. Saatan kuitenkin tarvita tukea työelämässä jatkamiseksi.	9-10 = Minulla on työtä. Minulla on hyvät edellytykset jatkaa työelämässä.						

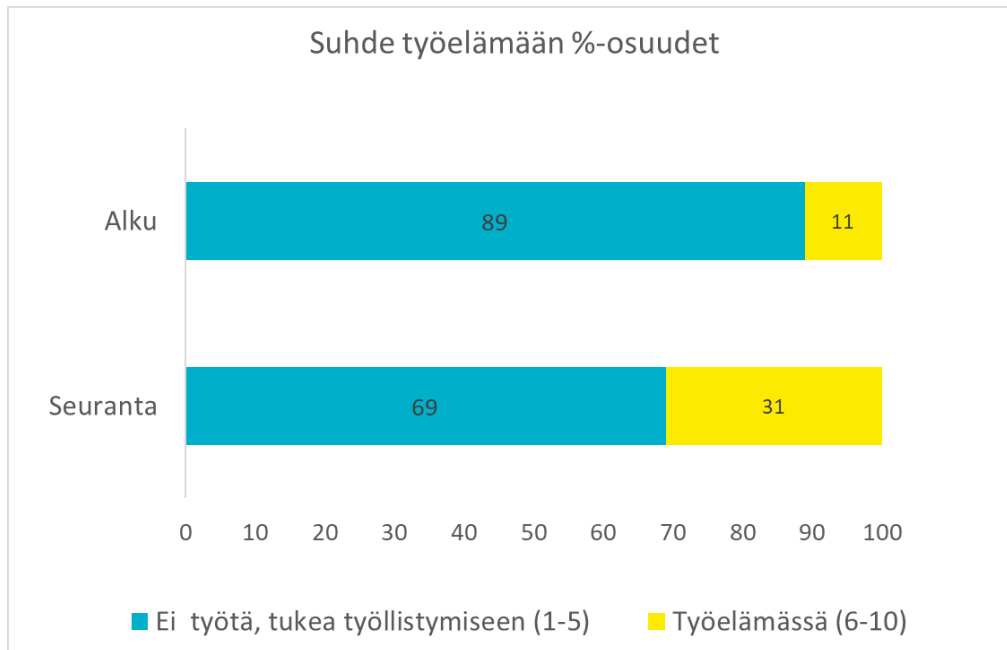
Kuva 1. Kykyviisarin kysymys B5

Lähdimme selvittämään Kykyviisari-aineistosta, missä kohtaa työelämäjanaa vastaajat kokivat olevansa. Rajasimme tarkastelumme koskemaan vastaajia, jotka olivat mukana TL5-hankkeessa ja kertoneet olevansa työttömiä. Jotta näkisimme työelämysuhteessa hankkeen aikana tapahtuneen muutoksen, poimimme vastaajista mukaan vain ne, jotka olivat vastanneet Kykyviisariin vähintään kaksi kertaa. Vastaajia oli yhteensä 225, joista miehiä 131. Vastaajien keski-ikä oli noin 42 vuotta.

Hankkeiden alussa vastaajat arvioivat suhteensa työelämään olevan 4,1. Seuranta tehtiin vähintään kolmen kuukauden kuluttua hankkeen aloituksesta, jolloin suhde työelämään oli 5,1. Miehet arvioivat olevansa lähempänä työelämää kuin naiset sekä hankkeen alussa että seurannassa. Kukaan vastaajista ei kokenut, ettei työelämä tai työllistyminen olisi ajankohtaista.

Työelämässä olevien osuus nousi seurannan aikana 11 %:sta 31 %:iin (Kuva 2). Tarkasteltaessa aihetta työttömyyden keston mukaan havaittiin, että kaikissa ryhmissä tapahtui siirtymää kohti työelämää. Suurin siirtymä tapahtui 1-2 vuotta työttöminä olleiden

ryhmässä. Tässä ryhmässä niiden osuus, jotka olivat töissä tai kokivat tuen tarpeen vähenevän nousi 7 %:sta 38 %:iin.

Kuva 2. Vastaajien jakautuminen ei työssä ja työssä oleviin (%).

Merkittävää on, että myös yli 10 vuotta työttöminä olleiden ryhmästä osa siirtyi työelämään (15 %). Hankkeisiin osallistujat olivat siis siirtyneet askeleen lähemmäksi työelämää. Jatkossa olisikin hyvä selvittää, mihin toimintoihin vastaajat olivat osallistuneet ja millainen vaikutus toimintaympäristöllä on tuloksiin.

Kirsi Unkila, erityisasiantuntija, Solmu-hanke

Minna Savinainen, erikoistutkija, Solmu-hanke